

**EDAK un EDAU Kopīgais atzinums
1/2021 par Eiropas Komisijas
Īstenošanas lēmumu par
standartklauzulām līgumos starp
pārziņiem un apstrādātājiem**

**jautājumos, kas minēti Regulas (ES)
2016/679 28. panta 7. punktā un Regulas
(ES) 2018/1725 29. panta 7. punktā**

SATURS

1.	Vispārīga informācija.....	3
2.	Atzinuma tvērums.....	4
3.	Vispārīgi apsvērumi par lēmuma projektu un LSK projektu.....	4
3.1.	Vispārīgas piezīmes.....	4
3.2.	Izmantotās metodikas un dokumenta struktūras skaidrojums.....	5
4.	Lēmuma projekta un tā pielikuma analīze.....	5
4.1.	Galvenās piezīmes par lēmuma projektu.....	5
4.1.1.	Par lēmuma darbības jomu un saistību ar otru līguma standartklauzulu projektu, kas saistīts ar datu nosūtīšanu.....	5
4.2.	Galvenās piezīmes par Komisijas īstenošanas lēmuma pielikumu.....	6
4.2.1.	Mērķis un darbības joma (LSK projekta 1. klauzula).....	6
4.2.2.	Nemainība (LSK projekta 2. klauzula).....	7
4.2.3.	Pievienotās klauzula (LSK projekta 5. klauzula).....	7
4.2.4.	Pušu pienākumi (LSK projekta 7. klauzula).....	7
4.2.5.	Datu subjekta tiesības (LSK projekta 8. klauzula).....	9
4.2.6.	LSK projekta pielikumi.....	10

Eiropas Datu aizsardzības kolēģija un Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (“**ESDAR**”) 42. panta 2. punktu,

ņemot vērā EEZ līgumu un jo īpaši tā XI pielikumu un 37. protokolu, kas grozīts ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 154/2018 (2018. gada 6. jūlijs)¹,

IR PIENĒMUŠI ŠO KOPĪGO ATZINUMU.

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

1. Lai veiktu personas datu apstrādi, tiek izveidotas attiecības starp pārzini un apstrādātāju vai apstrādātājiem, un Regulas (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula jeb “**VDAR**”) 28. pants paredz noteikumu kopumu, kas attiecas uz īpaša līguma sastādīšanu starp iesaistītajām pusēm, kā arī obligātus noteikumus, kas tajā būtu jāiekļauj.
2. Saskaņā ar VDAR 28. panta 3. punktu apstrādi, ko veic apstrādātājs, reglamentē ar līgumu vai ar citu juridisku aktu saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas ir saistošs apstrādātājam un pārzinim un kurā norāda konkrētus aspektus, kas nosaka pušu līgumattiecības. Cita starpā tiek norādīts līguma priekšmets un apstrādes ilgums, apstrādes raksturs un nolūks, personas datu veids un datu subjektu kategorijas. 28. panta 4. punktā ir paredzētas papildu prasības gadījumam, kad apstrādātājs piesaista citu apstrādātāju konkrētu apstrādes darbību veikšanai pārziņa vārdā.
3. Saskaņā ar VDAR 28. panta 6. punktu, neskarot atsevišķu līgumu starp pārzini un apstrādātāju, VDAR 28. panta 3. un 4. punktā minēto līgumu vai citu juridisku aktu var pilnībā vai daļēji balstīt uz līguma standartklauzulām. Šīs līguma standartklauzulas ir jāpieņem attiecībā uz 3. un 4. punktā minētajiem jautājumiem.
4. Atbilstoši VDAR 28. panta 7. punktam Komisija var izstrādāt līguma standartklauzulas attiecībā uz minētā panta 3. un 4. punktā minētajiem jautājumiem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 93. panta 2. punktā.
5. ESDAR paredz noteikumus fizisku personu aizsardzībai attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs un struktūrās un noteikumus, kas attiecas uz personas datu brīvu apriti to starpā vai ar citiem saņēmējiem, kuri veic uzņēmējdarbību Savienībā.
6. ESDAR 29. panta 3., 4. un 7. punkts nosaka prasības, kas ir līdzīgas tām, kuras ietvertas VDAR 28. panta 3., 4. un 7. punktā. Tas skaidrojams ar to, ka saskaņotas pieejas nodrošināšanai personas datu aizsardzības jomā un attiecībā uz personas datu brīvu apriti Savienībā Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru datu aizsardzības noteikumi tika pēc iespējas vairāk saskaņoti ar tiem datu aizsardzības noteikumiem, kas piemērojami publiskajam sektoram dalībvalstīs.

---

¹ Atsauces uz “dalībvalstīm” šajā atzinumā jāsaprot kā atsauces uz “EEZ dalībvalstīm”.

2. ATZINUMA TVĒRUMS

7. Komisija 2020. gada 12. novembrī publicēja:
  - J projektu Komisijas Īstenošanas lēmumam par standartklauzulām līgumos starp pārziņiem un apstrādātājiem jautājumos, kas minēti Regulas (ES) 2016/679 28. panta 3. un 4. punktā un Regulas (ES) 2018/1725 29. panta 7. punktā (“**lēmuma projekts**”),
  - J projektu Pielikumam Komisijas Īstenošanas lēmumam par standartklauzulām līgumos starp pārziņiem un apstrādātājiem jautājumos, kas minēti Regulas (ES) 2016/679 28. panta 3. un 4. punktā un Regulas (ES) 2018/1725 29. panta 7. punktā (“**LSK projekts**”).
8. Tajā pašā dienā Eiropas Komisija publicēja arī projektu Komisijas Īstenošanas lēmumam un tā pielikumam par līguma standartklauzulām personas datu nosūtīšanai uz trešām valstīm saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679.
9. Eiropas Komisija 2020. gada 12. novembrī, pamatojoties uz Regulas (ES) 2018/1725 (ESDAR) 42. panta 1. un 2. punktu, lūdza Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas (EDAK) un Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja (EDAU) kopīgu atzinumu par šiem diviem līguma standartklauzulu kopumu projektiem un attiecīgajiem īstenošanas aktiem.
10. Skaidrības labad EDAK un EDAU nolēma sniegt divus atsevišķus atzinumus par katru no šiem diviem LSK kopumiem.
11. Tādējādi šā atzinuma tvērumā ietilpst vienīgi lēmuma projekts un LSK projekts, kas attiecas uz līgumiem starp pārziņiem un apstrādātājiem jautājumos, kuri minēti VDAR 28. panta 3. un 4. punktā un ESDAR 29. panta 3. un 4. punktā.

3. VISPĀRĪGI APSVĒRUMI PAR LĒMUMA PROJEKTU UN LSK PROJEKTU

3.1. Vispārīgas piezīmes

12. Visām līguma standartklauzulām ir sīkāk jāprecizē noteikumi, kas izklāstīti VDAR 28. pantā un ESDAR 29. pantā. EDAK un EDAU atzinuma mērķis ir nodrošināt konsekveni un pareizi VDAR 28. panta piemērošanu attiecībā uz iesniegto LSK projektu, ko varētu izmantot kā līguma standartklauzulas saskaņā ar VDAR 28. panta 7. punktu un ESDAR 29. panta 7. punktu.
13. EDAK un EDAU uzskata, ka klauzulas, kas tikai atkārtoti VDAR 28. panta 3. un 4. punkta un ESDAR 29. panta 3. un 4. punkta noteikumus, nav piemērotas izmantošanai par līguma standartklauzulām. Tāpēc kolēģija un EDAU nolēma izanalizēt visu dokumentu kopumā, tostarp tā pielikumus. Kolēģija un EDAU uzskata, ka līgumā, kas paredzēts VDAR 28. pantā vai ESDAR 29. pantā, būtu sīkāk jānosaka un jāprecizē, kā noteikumi tiks izpildīti. LSK projekts, kas iesniegts kolēģijai un EDAU atzinuma sniegšanai, tiek analizēts šādā griezumā.
14. Pieņemtas līguma standartklauzulas veido garantiju kopumu, kas jāizmanto bez izmaiņām, jo tās ir paredzētas datu subjektu aizsardzībai un to konkrēto risku mazināšanai, kuri saistīti ar datu aizsardzības pamatprincipiem.
15. EDAK un EDAU kopumā atzinīgi vērtē līguma standartklauzulu kā efektīvu pārskatatbildības instrumenta pieņemšanu, jo tas palīdz pārziņiem un apstrādātājiem izpildīt VDAR un ESDAR paredzētās saistības.

16. EDAK jau ir sniegusi atzinumus par Dānijas uzraudzības iestādes² un Slovēnijas uzraudzības iestādes³ sagatavotajām līguma standartklauzulām.
17. Lai visā Savienībā nodrošinātu saskaņotu pieeju personas datu aizsardzībai, EDAK un EDAU ļoti atzinīgi vērtē Komisijas iecerēto līguma standartklauzulu pieņemšanu, kam būs ietekme visā ES.
18. To pašu līguma standartklauzulu kopumu varēs piemērot neatkarīgi no tā, vai būs iesaistītas privātas struktūras, dalībvalstu publiskā sektora iestādes vai ES iestādes un struktūras. Šīs visā ES piemērojamās līguma standartklauzulas veicinās lielāku saskaņotību un juridisko noteiktību.
19. EDAK un EDAU atzinīgi vērtē arī to, ka viens un tas pats līguma standartklauzulu kopums būs piemērojams attiecībām starp pārzīņiem un apstrādātājiem, kuriem piemēro attiecīgi VDAR un ESDAR.

3.2. Izmantotās metodikas un dokumenta struktūras skaidrojums

20. Skaidrības labad šajā atzinumā ir i) galvenā daļa, kurā izklāstītas EDAK un EDAU vispārīgās piezīmes, un ii) pielikums, kurā ietvertas tehniskākas piezīmes tieši par pašu lēmuma projektu un LSK projektu, nolūkā sniegt dažus iespējamo grozījumu piemērus. Vispārīgajām un tehniskajām piezīmēm nav savstarpējas hierarhijas.
21. Turklāt galvenās piezīmes par lēmuma projektu un LSK projektu ir izklāstītas divās atsevišķās iedaļās. Vajadzības gadījumā, lai nodrošinātu konsekvensi, ir dotas mījnorādes.
22. Konsekvenses labad vajadzības gadījumā ir dotas arī mījnorādes uz EDAK un EDAU Kopīgo atzinumu 02/2021 par līguma standartklauzulām personas datu nosūtīšanai uz trešām valstīm.

4. LĒMUMA PROJEKTA UN TĀ PIELIKUMA ANALĪZE

4.1. Galvenās piezīmes par lēmuma projektu

4.1.1. Par lēmuma darbības jomu un saistību ar otru līguma standartklauzulu projektu, kas saistīts ar datu nosūtīšanu

23. Saskaņā ar lēmuma projekta 2. pantu "*pielikumā norādītās līguma standartklauzulas var izmantot līgumos, kas noslēgti starp pārzīni un apstrādātāju, kurš tā vārdā apstrādā personas datus, ja uz pārzīni un apstrādātāju attiecas Regula (ES) 2016/679 vai Regula (ES) 2018/1725*".
24. EDAK un EDAU uzskata, ka šā panta pašreizējais formulējums rada juridisku nenoteiktību attiecībā uz situācijām, kurās struktūras varēs izmantot šīs līguma standartklauzulas.
25. EDAK un EDAU saprot, ka saskaņā ar Komisijas ieceri šīs līguma standartklauzulas ir domātas izmantošanai tikai ES iekšienē un ka tās nevajadzētu izmantot datu nosūtīšanai V nodaļas nozīmē. Šādos gadījumos pusēm tā vietā vajadzētu izmantot atsevišķas līguma standartklauzulas, kuras

---

² Atzinums 14/2019 par Dānijas uzraudzības iestādes iesniegto līguma standartklauzulu projektu (VDAR 28. panta 8. punkts): https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb_opinion_201914_dk_scc_en.pdf.

³ Atzinums 17/2020 par Slovēnijas uzraudzības iestādes iesniegto līguma standartklauzulu projektu (VDAR 28. panta 8. punkts): https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/opinjoni-tal-bord-art-64/opinion-172020-draft-standard-contractual_lv.

paredzētas personas datu nosūtīšanai uz trešām valstīm saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679 un kurām būtu jāietver arī VDAR 28. panta 3. un 4. punkta prasības (“**LSK datu nosūtīšanai**”).

26. EDAK un EDAU uzskata, ka lēmuma projekts nesniedz pusēm pietiekamu skaidrību un ka ir skaidri jānosaka precīza lēmuma darbības joma, kas jāprecizē konkrētā lēmuma projekta apsvērumā, piemēram, pirms pašreizējā lēmuma projekta 10. apsvēruma.
27. Bez tam kolēģija un EDAU uzskata, ka lēmuma projekta pašreizējais 2. panta formulējums neierobežo darbības jomu tikai uz situācijām ES iekšienē, jo pārziņi vai apstrādātāji, uz kuriem konkrētas apstrādes darbības kontekstā attiecas VDAR, saskaņā ar VDAR 3. panta 2. punktu var veikt uzņēmējdarbību ārpus ES. Tāpēc būtu jāprecizē, vai šīs līguma standartklauzulas var izmantot šādā situācijā.
28. Visbeidzot, EDAK un EDAU sliecas domāt, ka nav pamatoti ierobežot iecerēto darbības jomu, ietverot tajā vienīgi situācijas ES iekšienē. Piemēram, EDAK un EDAU neredz nekādu iemeslu liegt struktūrām izmantot šīs līguma standartklauzulas, lai izpildītu VDAR 28. panta 3. un 4. punkta prasības, ja uz kādu no pusēm konkrētas apstrādes darbības kontekstā neattiecas VDAR, bet šī puse atrodas atbilstošā valstī. Ja līguma standartklauzulu darbības joma tiks paplašināta, iekļaujot situācijas, kad dati tiek nosūtīti ārpus ES, pusēm ir skaidri jāizskaidro, ka šīs līguma standartklauzulas nodrošinās atbilstību VDAR 28. panta 3. un 4. punkta prasībām vai ESDAR 29. panta 3. un 4. punkta prasībām, taču ne visām prasībām, kas izriet no VDAR vai ESDAR, piemēram, noteikumiem, kas attiecas uz starptautisko nosūtīšanu.
29. EDAK un EDAU uzskata, ka ir svarīgi arī lēmumā skaidri paskaidrot, kāda ir saistība un mijiedarbība starp šīm līguma standartklauzulām un tām līguma standartklauzulām, kas saistītas ar datu nosūtīšanu. Jau lēmumā jābūt skaidri noteiktam, ka tad, ja puses plāno izmantot līguma standartklauzulas gan saskaņā ar VDAR 28. panta 7. punktu, gan ar VDAR 46. panta 2. punkta c) apakšpunktu, pusēm ir jāizmanto ar datu nosūtīšanu saistītās līguma standartklauzulas.

4.2. [Galvenās piezīmes par Komisijas īstenošanas lēmuma pielikumu](#)

4.2.1. Mērķis un darbības joma (LSK projekta 1. klauzula)

30. LSK projekta **1. klauzulas a) punktā** ir norādīts, ka līguma standartklauzulu mērķis ir nodrošināt atbilstību VDAR un ESDAR. EDAK un EDAU uzskata, ka līgumslēdzējām pusēm, parakstot klauzulas, vajadzētu būt iespējai izvēlēties atsauci uz VDAR vai ESDAR atkarībā no tā, kura regula piemērojama viņu situācijai.
31. Tādā veidā struktūrām, kas izmanto līguma standartklauzulas saskaņā ar VDAR 28. pantu, savās līguma standartklauzulās nebūtu jānorāda atsauce uz ESDAR, bet struktūrām, uz kurām attiecas ESDAR 29. pants, nebūtu jāizmanto atsauces uz VDAR. Tādējādi būtu ieviesta lielāka skaidrība attiecībās starp pusēm, kuras bieži vien vāji pārziņa šādas regulas. Tādā gadījumā līguma standartklauzulās būtu jānorāda, ka šāda izvēle ir iespējama, un attiecīgi jāpielāgo līguma standartklauzulu formulējums.
32. Atbilstoši **1. klauzulas b) un c) punktam** un saskaņā ar **5. klauzulu** (pievienošanās klauzulu) vairāki **I pielikumā** norādītie pārziņi un apstrādātāji var būt līguma standartklauzulu puses **II pielikumā** minētās apstrādes nolūkā. EDAK un EDAU uzskata, ka gadījumā, ja līgumu slēdz vairākas puses, līguma standartklauzulās (un to pielikumos) būtu jāparedz, ka pusēm ir sīkāk jāapraksta un jānošķir pienākumu sadalījums un skaidri jānorāda, kādu apstrādi kurš(-i) apstrādātājs(-i) veic kura(-u) pārziņa(-u) vārdā un kādiem nolūkiem. Pašreizējais šo līguma standartklauzulu un to pielikumu formulējums var radīt neskaidrības par katras struktūras kvalifikāciju un lomu attiecībā uz konkrētu apstrādes darbību, īpaši ņemot vērā iespēju iekļaut pievienošanās klauzulu.

4.2.2. Nemainība (LSK projekta 2. klauzula)

33. Saskaņā ar LSK projekta **2. klauzulas b) punktu** puses apņemas līguma standartklauzulas nemainīt, ja vien papildu klauzulas “*nav tieši vai netieši pretrunā*” līguma standartklauzulām. Lai pārziņiem un apstrādātājiem nodrošinātu juridisko noteiktību, EDAK un EDAU atzinīgi novērtētu skaidrojumus par to, kādi klauzulu veidi, pēc Eiropas Komisijas domām, būtu tieši vai netieši pretrunā līguma standartklauzulām. Šādā precizējumā, piemēram, varētu norādīt, ka līguma standartklauzulām ir pretrunā tādas klauzulas, kas vājina vai negatīvi ietekmē līguma standartklauzulās minētās saistības vai neļauj izpildīt tajās ietvertās saistības. Piemēram, klauzulas, kas ļauj apstrādātājiem izmantot datus saviem mērķiem, būtu pretrunā apstrādātāja pienākumam apstrādāt personas datus tikai pārziņa vārdā un pārziņa noteiktajos nolūkos un veidos.

4.2.3. Pievienošanās klauzula (LSK projekta 5. klauzula)

34. LSK projekta **5. klauzula** ļauj jebkurai struktūrai pēc izvēles pievienoties līguma standartklauzulām un tādējādi kā pārzinim vai apstrādātājam kļūt par vēl vienu līgumslēdzēju pusi. Kā jau minēts iepriekš, šādas jaunas līgumslēdzējas puses kvalifikācija un loma būtu skaidri jānorāda pielikumos, prasot pusēm sīkāk aprakstīt un nošķirt atbildības sadalījumu un skaidri norādīt, kādu apstrādi kurš(-i) apstrādātājs(-i) veic kura(-u) pārziņa(-u) vārdā un kādiem nolūkiem.
35. **5. klauzulas a) punkts** nosaka, ka jaunas puses var pievienoties līguma standartklauzulām ar nosacījumu, ka tam piekrīt visas pārējās puses. Lai izvairītos no grūtībām praksē, EDAK un EDAU atzinīgi novērtētu skaidrojumu par to, kā citas puses varētu dot šādu piekrišanu (par to, vai tai jābūt rakstveidā vai ne, par piekrišanas sniegšanas termiņu, par informāciju, kas nepieciešama, pirms puses dod savu piekrišanu). Turklāt EDAK un EDAU atzinīgi novērtētu skaidrojumu par to, vai un kā šāda piekrišana ir jādod visām pusēm neatkarīgi no to kvalifikācijas un lomas apstrādē.

4.2.4. Pušu pienākumi (LSK projekta 7. klauzula)

36. Lai arī šīs klauzulas virsraksts ir “Pušu pienākumi”, **7. klauzulas a) punkts** tā pašreizējā formulējumā atsaucas tikai uz apstrādātāja pienākumiem. VDAR 28. panta 3. punkts paredz, ka pārziņa un apstrādātāja līgumā jānosaka pārziņa tiesības un arī pienākumi. Tāpēc EDAK un EDAU ierosina pilnīguma un skaidrības labad pievienot šai klauzulai atsauci uz pārziņa pienākumiem. Piemēram, pirms 7. klauzulas a) punkta varētu iekļaut šādu teikumu: “*Datu pārzinim ir tiesības un pienākums pieņemt lēmumus par personas datu apstrādes nolūkiem un līdzekļiem, un viņš ir atbildīgs par to, lai personas datu apstrāde notiktu saskaņā ar piemērojamajiem ES vai dalībvalsts datu aizsardzības noteikumiem un līguma klauzulām (tostarp par to, lai personas datu apstrādei, ko apstrādātājam uzdots veikt, būtu juridisks pamats atbilstoši VDAR 6. pantam vai ESDAR 5. pantam).*”
37. 7. klauzulas a) punkts paredz arī, ka norādījumi jāprecizē IV pielikumā un ka pārzinis var sniegt arī turpmākus norādījumus. Pārzinim dotā iespēja sniegt “*turpmākus norādījumus*” ir nepieciešama, lai pilnībā īstenotu pušu tiesības un pienākumus, kas noteikti līguma standartklauzulās, taču šī iespēja nav neierobežota. Visiem turpmākajiem norādījumiem jābūt atbilstošiem attiecīgajām pušu tiesībām un pienākumiem, kas noteikti līguma standartklauzulās. EDAK un EDAU uzskata, ka tas būtu skaidri jānorāda klauzulā.
38. Turklāt, lai uzlabotu konsekvensi ar VDAR 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta un ESDAR 29. panta 3. punkta a) apakšpunkta tekstu un lai šādu pienākumu iekļautu tieši līgumā, EDAK un EDAU ierosina grozīt 7. klauzulas a) punkta pirmā teikuma beigās ar šādu tekstu (pasvītrots): “*Datu apstrādātājs personas datus apstrādā tikai pēc dokumentētiem datu pārziņa norādījumiem, izņemot, ja tas ir jādara*

saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami apstrādātājam; šādā gadījumā apstrādātājs pirms apstrādes informē pārzini par šo juridisko prasību, ja vien attiecīgie tiesību akti svarīgu sabiedrības interešu dēļ šādu informēšanu neaizliedz.”

39. Attiecībā uz pārziņa sniegtiem nelikumīgiem norādījumiem, kas minēti VDAR 28. panta 3. punkta otrajā daļā, EDAK un EDAU uzskata, ka līgumā starp pārzini un apstrādātāju būtu jāiekļauj precīzāka informācija par sekām un risinājumiem, kas paredzēti gadījumā, ja apstrādātājs informē pārzini, ka, viņaprāt, norādījums pārkāpj VDAR vai citus piemērojamos datu aizsardzības noteikumus. Tāpēc Eiropas Komisijai būtu jāaicina puses līgumā iekļaut sīkāku informāciju par sekām, kas iestājas pēc paziņošanas par līgumā ietvertu nelikumīgu norādījumu (piemēram, iekļaut klauzulu par iespēju apstrādātājam apturēt attiecīgā norādījuma izpildi līdz brīdim, kad pārzinis to apstiprina, groza vai atsauc; klauzulu par līguma izbeigšanu gadījumā, ja pārzinis uzstāj uz nelikumīgā norādījuma izpildi).
40. Attiecībā uz pārziņa iespējām saskaņā ar **7.2. klauzulu**, kas attiecas uz datu dzēšanu vai atdošanu, EDAK un EDAU aicina Eiropas Komisiju minētajā klauzulā norādīt, ka pārzinim visā līguma darbības laikā un pēc līguma izbeigšanas ir iespēja mainīt līguma parakstīšanas laikā izdarīto izvēli.
41. Sniedzot vispārīgu komentāru par **7.3. klauzulu**, kas attiecas uz apstrādes drošību, EDAK un EDAU norāda, ka visi pienākumi gulstas uz apstrādātāju un nav norādīta pārziņa loma, jo īpaši attiecībā uz riska novērtējumu, kas ir jāveic drošības pasākumu nolūkā, ņemot vērā pārziņa norādīto apstrādes mērķi. Dažos gadījumos apstrādātājs var nezināt precīzu apstrādes mērķi, piemēram, kad tas glabā datus. Tādēļ saskaņā ar VDAR 28. panta 3. punkta noteikumiem EDAK un EDAU uzskata, ka klauzula jāpapildina ar pienākumiem, kas saistībā ar apstrādes drošību attiecas uz pārzini, kuram šajā sakarā ir jāsniedz apstrādātājam visa vajadzīgā informācija, lai izpildītu attiecīgās prasības.
42. LSK projekta **7.3. klauzulas a) punktā** paredzēts, ka apstrādātājam ne vēlāk kā 48 stundu laikā jāpaziņo pārzinim par personas datu aizsardzības pārkāpumu. Šāds laika periods dažās situācijās varētu būt pārāk īss un radīt neskaidrību par termiņu, kādā pārzinim par personas datu aizsardzības pārkāpumu ir jāpaziņo uzraudzības iestādei (šis termiņš sākas, kad pārzinis uzzina par pārkāpumu, t. i., kad apstrādātājs viņam par to paziņo). Ņemot vērā prasību, ka saskaņā ar VDAR 33. panta 2. punktu apstrādātājam, tiklīdz tam kļuvis zināms par personas datu aizsardzības pārkāpumu, *“bez nepamatotas kavēšanās”* jāpaziņo par to pārzinim, EDAK un EDAU iesaka ļaut pusēm noteikt šīs prasības izpildei atbilstošu termiņu atkarībā no konkrētās situācijas. Tāpēc būtu jāprasa, lai puses līguma standartklauzulās norādītu šāda paziņojuma termiņu, par kuru ir panākta vienošanās.
43. LSK projekta **7.4. klauzulas c) punktā** ir minēts, ka, veicot revīzijas, pārzinim ir iespēja izmantot neatkarīga apstrādātāja pilnvarota revidenta pakalpojumus. Šis noteikums nav paredzēts VDAR 28. panta 3. punkta h) apakšpunktā, un tas ir jāpielāgo šim pantam, kurā paredzēts, ka apstrādātājam jāļauj pārzinim vai citam pārziņa pilnvarotam revidentam veikt revīzijas, tostarp pārbaudes, un jāsniedz tajās savs ieguldījums. Apstrādātājs var ieteikt revidentu, taču lēmums par revidenta izvēli ir jāpieņem pārzinim atbilstoši VDAR 28. panta 3. punkta h) apakšpunktam.
44. **7.4. klauzulas c) punktā** arī noteikts, ka tad, ja pārzinis pilnvaro neatkarīgu revidentu, viņš sedz izmaksas, bet ja revīziju rīko apstrādātājs, neatkarīgā revidenta izmaksas ir jāsedz viņam. Tā kā VDAR nereglamentē jautājumu par izmaksu sadali starp pārzini un apstrādātāju, EDAK un EDAU uzskata, ka no šīs klauzulas būtu jāsvītro visas atsauces attiecībā uz izmaksām.
45. Attiecībā uz **7.7. klauzulu** par starptautisku nosūtīšanu un konkrēti par situāciju, kad apstrādātājs izmanto apakšapstrādātāju trešā valstī, EDAK un EDAU uzskata, ka b) punktā varētu skaidrāk norādīt, ka šīm abām pusēm ir iespēja parakstīt vienu līguma standartklauzulu kopumu, lai izpildītu gan VDAR V nodaļas, gan 28. panta 4. punkta prasības, ja tāds patiešām ir šīs klauzulas mērķis, bet šādam

nolūkam būtu vajadzīgs papildu skaidrojums. Būtu arī jāprecizē, vai pusēm tādā gadījumā būtu jāizmanto šis līguma standartklauzulu kopums vai drīzāk līguma standartklauzulas datu nosūtīšanai, kas paredz arī garantijas saskaņā ar VDAR 28. panta 3. un 4. punktu.

46. Turklāt EDAK un EDAU vēlas uzsvērt, ka, lai gan **7.7. klauzulas b) punkts** attiecas tikai uz līguma standartklauzulām datu nosūtīšanai, varētu likumīgi izmantot vairākus citus datu nosūtīšanas rīkus, lai regulētu datu nosūtīšanu no apstrādātāja apakšapstrādātājam trešā valstī, un tāpēc iesaka izmantot vispārīgāku formulējumu, atsaucoties uz VDAR 46. pantam atbilstošiem datu nosūtīšanas rīkiem.
47. EDAK un EDAU arī konstatēja, ka ir papildus jāprecizē 7.7. klauzulas b) punkta pēdējā daļa, kurā minēti *“nosacījumi, saskaņā ar kuriem var izmantot”* līguma standartklauzulas datu nosūtīšanai. Tā kā šis noteikums liek domāt, ka var būt īpaši nosacījumi, saskaņā ar kuriem var izmanto līguma standartklauzulas datu nosūtīšanai, ir jāprecizē, kādi ir šie nosacījumi.

4.2.5. Datu subjekta tiesības (LSK projekta 8. klauzula)

48. Klauzulas virsraksts pašlaik ir *“Datu subjekta tiesības”*, taču EDAK un EDAU uzskata, ka nosaukums neatspoguļo klauzulas saturu.
49. LSK projekta **8. klauzulas a) un b) punkts** tiešām attiecas uz apstrādātāja pienākumu palīdzēt pārzinim izpildīt savu pienākumu atbildēt uz pieprasījumiem par VDAR III nodaļā un ESDAR III nodaļā paredzēto datu subjekta tiesību īstenošanu. Taču 8. klauzulas c) un d) punkts attiecas uz palīdzību, ko apstrādātājs sniedz pārzinim citu viņam uzticēto pienākumu izpildē, īpaši saskaņā ar VDAR 32.–36. pantu un ESDAR 33.–41. pantu.
50. Tāpēc EDAK un EDAU ierosina mainīt šīs klauzulas virsrakstu uz *“Palīdzība pārzinim”*, lai atspoguļotu dažādo palīdzību, ko sniedz apstrādātājs.
51. Kā vēl vienu iespēju EDAK un EDAU ieteiktu Komisijai sadalīt klauzulu divās daļās, lai nodalītu palīdzības veidus, kas apstrādātājam jāsniedz:
  -)] palīdzība pārzinim izpildīt pienākumu atbildēt uz pieprasījumiem par VDAR III nodaļā un ESDAR III nodaļā paredzēto datu subjekta tiesību īstenošanu, un
  -)] palīdzība pārzinim veikt viņam uzticētos pienākumus saskaņā ar VDAR 32.–36. pantu un ESDAR 33.–41. pantu.
52. Tāpat LSK projekta 8. klauzulas a) punktā ir noteikts, ka *“datu apstrādātājs nekavējoties informē datu pārzini par jebkuru pieprasījumu, kas saņemts tieši no datu subjekta. Viņš pats nesniedz atbildi uz šo pieprasījumu, ja vien un kamēr datu pārzinis to nav atļāvis darīt.”*
53. EDAU un EDAK uzskata, ka šajā klauzulā vajadzētu:
  -)] papildus precizēt, ka atbildes datu subjektiem sniedz saskaņā ar pārziņa norādījumiem (piemēram, par atbildes saturu), kā izklāstīts IV pielikumā,
  -)] papildus precizēt, ka apstrādātāja pienākumu apjoms, ko tas veic saistībā ar datu subjekta tiesību īstenošanu pārziņa vārdā, būtu jāapraksta un skaidri jānosaka VII pielikumā.
54. **8. klauzulas c) punkta 1) apakšpunktā**, kā arī **9. klauzulas a) punktā** prasīts norādīt kompetento uzraudzības iestādi, taču nav paredzēts gadījums, kad līgumu slēdz vairāki pārzini un kad tādējādi ir vairākas kompetentās uzraudzības iestādes. Tāpēc būtu jāparedz iespēja norādīt vairākas kompetentās uzraudzības iestādes. Bez tam var būt gadījumi, kad klauzulas attiecas uz pārrobežu

apstrādi un kad kā kompetentā uzraudzības iestāde ir jānorāda vadošā uzraudzības iestāde. Arī tas jāatspoguļo 8. klauzulas c) punkta 1) apakšpunktā un 9. klauzulas a) punktā.

55. EDAK un EDAU ierosina, ka saistībā ar gadījumiem, kad apstrādātājiem ES ir saistoši trešo valstu tiesību akti vai prakse, kas ietekmē atbilstību šīm klauzulām, Komisijai būtu jāizvērtē, vai nevajadzētu pievienot papildu klauzulu, lai iekļautu šādus gadījumus.

4.2.6. LSK projekta pielikumi

56. Līguma standartklauzulas ir paredzētas izmantošanai datu apstrādes līgumos, kuros vairāk nekā viena puse var būt pārzini un/vai vairāk nekā viena puse var būt apstrādātāji. Tas nozīmē, ka pastāv risks, ka gadījumā, ja pielikumi nav pienācīgi aizpildīti, pušu pienākumi ir neskaidri. Šis risks palielinās, ja, izmantojot pievienošanās klauzulu, līgumam vēlāk pievienojas citas puses un/vai līgums attiecas uz apstrādi dažādiem nolūkiem vai dažādos apstākļos.
57. EDAU un EDAK uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai līguma standartklauzulu pielikumos būtu pilnīgi skaidri nošķirtas katras puses funkcijas un pienākumi katrās līgumattiecībās un attiecībā uz katru apstrādes darbību. Tas ir nepieciešams, lai puses varētu noteikt, kurš kādus personas datus, kam un kādā nolūkā apstrādā, kādi norādījumi tiek piemēroti un kam ir tiesības dot norādījumus. Nenoteiktība liegtu pārziniem un apstrādātājiem veikt savus pienākumus saskaņā ar pārskatatbildības principu.
58. Ja puses, kas sniedz vai izmanto konkrētus apstrādes pakalpojumus, apstrādes apraksts (detalizēta informācija), piemērojamie tehniskie un organizatoriskie pasākumi, pārzina norādījumi par personas datu apstrādi, konkrēti ierobežojumi un/vai papildu garantijas attiecībā uz īpašas kategorijas datiem, pilnvarotie apakšapstrādātāji un/vai tehniskie un organizatoriskie pasākumi, ar kuriem apstrādātājam ir jāsniedz palīdzība pārzinim, atšķiras, pusēm vajadzētu papildus aizpildīt I–VII pielikumu, ja vien šīs atšķirības nav nelielas un ja vien izņēmumi nav skaidri aprakstīti pielikumos.
59. Komplicēta līguma gadījumā, kurā, piemēram, ir vairākas puses vai vairāki nolūki, vienmēr ir skaidri jānorāda, kurš pielikums (vai, ja atšķirības ir nenozīmīgas, tad viena pielikuma ietvaros — kurš šā pielikuma noteikums) attiecas uz katru konkrēto situāciju vai attiecībām. Ir skaidri jānosaka un jānošķir atšķirīgas apstrādes darbības.

***

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja vārdā — Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas vārdā —
Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs priekšsēdētāja

(Wojciech Wiewiorowski)

(Andrea Jelinek)